

MALA DJEČJA GLISTA - za dječje kolektive

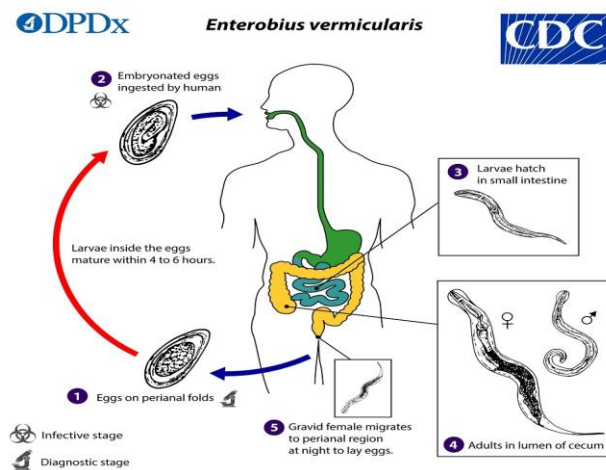
Mala dječja glista je parazit službenog naziva *Enterobius vermicularis*.

To je tanki bijeli crv dugačak nekoliko milimetara (ženka 8-13 mm, mužjak 2-5 mm), izgleda poput bijelog končića.

Mala dječja glista proširena je diljem svijeta, obolijevaju sve dobne skupine bez obzira na socioekonomske uvjete, a najčešće obolijevaju djeca predškolske i školske dobi te članovi njihovih obitelji, osobe smještene u institucijama, djelatnici koji o njima brinu .

Čovjek je jedini prirodni domaćin male dječje gliste, kućni ljubimci (pas, mačka) ne mogu se zaraziti tim parazitom.

NAČIN ZARAZE

Čovjek se može zaraziti direktnim putem tako da jajašca gliste unosi u usta zagađenim rukama te posredno preko igračaka, rublja, posteljine , hrane.

Rjeđe se osoba može zaraziti udisanjem jajašca koje lebdi u zraku, npr. rastresanjem posteljine .

Česte su autoinefkcije (oboljela osoba nanovo zaražava sama sebe) ili reinfekcije (ponavljane infekcije u kontaminiranoj okolini).

Jajašce nakon što je položeno u području anusa postaje infektivno za 4-6 sati. Nakon što uđe u probavni trakt čovjeka u tankom crijevu razvijaju se ličinke.

Odrasla ženka migrira kroz debelo crijevo te u području anusa polaže nova jajašca. Ženka može položiti oko 10 000 jajašaca.

Jajašce male dječje gliste može izvan tijela oboljelog preživjeti 2-3 tjedna na površinama, posteljini i drugim predmetima. Životni vijek gliste je oko 2 mjeseca.

SIMPTOMI I DIJAGNOSTIKA

Inkubacija bolesti traje 2-8 tjedna.

Tipičan je izraženi svrbež oko anusa, osobito noću dok ženka crva izlazi na područje anusa i polaže jajašca (oko 10 000 jajašaca). Jajašca su prostim okom nevidljiva.

Ukoliko se radi o infestaciji malim brojem crva osoba ne mora imati znakove bolesti.

Kod većeg broja crva simptomi su izraženiji, a mogu se javiti razdražljivost, nesаница, bolovi u trbuhu, upala mokraćnih putova, upala rodnice, sekundarne bakterijske infekcije od grebanja.

Dijagnoza se postavlja na temelju kliničke slike kada na anusu / otvoru debelog crijeva ili na stolici mogu biti vidljivi odrasli oblici crva u obliku bijelih končića.

Laboratorijski se bolest potvrđuje pronalaskom jajašca gliste u perianalnom otisku / PAO (traka selotejpa zalijepi se na kožu anusa ujutro prije pranja, zalijepi se na stakalce i promatra pod mikroskopom gdje se traže jajašca crva).

Pretraga stolice na parazite nije pouzdana za dijagnozu.

LIJEČENJE

Lijek izbora je mebendazol, daje se jednokratno u dozi 100 mg (jednaka doza za djecu i odrasle). Postoje i drugi lijekovi , a o terapiji će odlučiti izabrani liječnik.

Oboljeli mora ponoviti terapiju za 14 dana.

Poseban oprez potreban je kod djece mlađe od 12 mjeseci te kod trudnica gdje se navedeni lijek ne preporuča.

Ako je jedan član obitelji obolio, svi članovi obitelji bez obzira imaju li smetnje ili ne, moraju uzimati lijek istovremeno.

Uzimajući u obzir životni ciklus dječje gliste bolest pod određenim uvjetima bolest može biti samolimitirajuća (ako jajašce gliste koje se nalazi na anusu ne uđe ponovno na usta domaćina neće se razviti odrasli crv jer nisu zadovoljeni svi uvjeti životnog ciklusa gliste).

PREVENCIJA

1. Pranje ruku vodom i sapunom prije jela, prije pripreme hrane, nakon igre, nakon obavljanja nužde, nakon mijenjanja pelena...
2. Nokti moraju biti uredni i kratki.
3. Ne grickati nokte , ne sisati palac/stavljati prste u usta.
4. Ne stavljati predmete u usta , npr, olovke, gumice, igračke.
5. Ne otresati odjeću, posteljinu, plišane igračke u zatvorenom prostoru.
6. Svakodnevno promijeniti donje rublje, redovito mijenjati pidžame, posteljinu mijenjati 2x tjedno dok traje liječenje ,strojno pranje na temperaturi minimalno 55 st C.).
7. Strojno pranje plišanih igračaka (po mogućnosti sušilica na min.55 st C).
8. Redovito pranje tijela, prednost dati tuširanju ispred kupanja.
9. Ne dijeliti ručnike u kućanstvu, ručnike mijenjati svaki dan dok traje liječenje.
10. Koristiti jednokratne ubruse kad god je moguće.

11. Održavati prostor u kojem boravimo čistim, provjetranje, mokro pranje podova, koristiti uobičajena sredstva za čišćenje, nakon čišćenja temeljito oprati ruke.
12. Pratiti pobol djece u kolektivu.
13. Kod grupiranja oboljelih u kolektivu (dijete/djelatnik) **potrebno je** obavijestiti epidemiologa (zdravstveni voditelj/ odgovorna osoba kolektiva) radi objektivne procjene o potrebi kemoprofilakse kod svih članova kolektiva.

POSTUPAK kod pojave pojedinačnog slučaja enterobijaze u kolektivu

Bilo da se radi o djetetu – polazniku vrtića ili djelatniku, vrtić treba biti obaviješten sa svrhom uvođenja pojačanih higijenskih mjera, traženja djece sa simptomima u skupini gdje se nalazi infestirana osoba i praćenja pojave novih slučajeva sljedeća 2 mjeseca.

1. Temeljem epidemiološke procjene može se:

A) infestiranu osobu liječiti, izdvojiti iz kolektiva i nakon završetka terapije i negativizacije 3 perianalna otiska uzetih 3-5 dana nakon završetka terapije vratiti u kolektiv

B) ne izdvajati osobu iz kolektiva nakon jedne doze lijeka no uputiti ju u provođenje pojačanih higijenskih postupaka i važnost uzimanja druge doze lijeka. Po završetku kompletne terapije uzeti tri perianalna otiska 3 dana zaredom nakon 3-5 dana od ponovljene terapije. Ponoviti postupak uzimanja terapije ako je osoba i dalje pozitivna.

3. Potrebno je istovremeno provesti kemoprofilaksu/ preventivno uzimanje lijeka kod svih članova obitelji infestiranog djeteta /djelatnika .

POSTUPAK kod pojave dva ili više slučaja enterobijaze u kolektivu

1. Uvođenje kemoprofilakse svoj djeci kontaktima u vrtićkoj skupini kao i djelatnicima vezanim uz tu skupinu .
2. Prije uvođenja kemoprofilakse nije potrebno raditi perianalne otiske djeci niti osoblju.
3. Svi članovi obitelji oboljelog djeteta ili djelatnici skupine trebaju uzeti kemoprofilaksu bez obzira na simptome ili eventualne pretrage perianalnog otiska.
4. Nakon provedene kemoprofilakse nije potrebno raditi perianalne otiske
5. Djeca/djelatnici na kemoprofilakse nastavljaju pohađati kolektiv/ići na posao bez ograničenja jer svi započinju s preventivnim uzimanjem lijeka gotovo isti dan.
6. Ako je infestirano više grupa u vrtiću, kemoprofilaksa se provodi u pogođenim skupinama ,a ne u cijelom vrtiću.

Izradio:

Djelatnost za epidemiologiju ZZJZ Međimurske županije

Izvor:

https://www.cdc.gov/parasites/pinworm/gen_info/faqs.html

HZJZ, Služba za epidemiologiju zaraznih bolesti, Preporuke o postupanju u slučaju enterobijaze